

Ormas Herman!

Möödunud aasta jõulutervituses tegid ettepaneku „Teie“ asemel tarvitada „Sina“ vormi, mida ma oma mõttes heameeltega aksepteerisin. Sain täna Sine jõulukaardi, mille eest palju, palju tänu – nääl aga olid sulle unustanud. Viimisi loodan, et tulevikus kirjutad mulle Sina.

Su aasta oli siin maal palju erakorralisi sündmusi ja ka oma isiklikus elus. Kõigepealt riinse maa poliitilistest juhtumist olks mainida, et meie parempoolne Liberal Party, kes aasta oli olnud opositsioonis sundis valitsevat natsionalistlikku Töölispartei kuulutama välja uued parlamendi valimised. Oli arvamisi, et liberaalid saavad jälle võimule, kuid see loodus osutus petlikuks. Töölispartei võitis, kuid väga napilt. See oli suuriks läögiks meie käigile, kuna nende poliitika ja tegevus on väga punasõbralik. Peale valimisi hakkas sõjaväest lahkuma kindralid, admirale, suuremaid ja väiksemaid ohvitseri ning nende lahkumine jätkub vähemaaal kogu aeg. Lahkumine on täiesti vabatahtlik - lihtsal põhjusel, et neil ei meeldi sellise valitsemise all elada. Seoses sellega on kaitses nõrk. Vaatamata Töölispartei valitsemisele on streigid igapäevased sündmused. Kuna iga üksik streik puudutab eitel või teiselt viisil ühiskonda, siis inimesed on surmani tüdinud neist. Täna streigivad raudteelased - rongid seisavad, inimesed ei saa töle ega töölt koju. Lõpeb see - siis streigivad bensiini ja õli tööstustöölised - autode liiklus ja osa tööstusi jääb seisma bensiini ja õli puudusel. Siis streigivad tule tõrjujad, haiglate personal - isegi arstid, väga ägedad on õpetajad - eriti algkooli õpetajad. Koolid jäävad seisma - see ärritab hirmsasti riinseid mugavaid emasiid - kuna lapsed jäävad koju tüliks ja põhameuseks.

Strigida on niivõrd kategoorilised, mis enne ei löpe
kuigi palk on tõstetud või aastasele puhkusele on antud
üks nädal jureoli. Tagajärg on see, et kaubahinnad
tõusevad, produktiooni kulud on nii suured, et ei
sundu ta väistelda selliste maadega nagu Jaapan ja
Hiina, kus töötasid palju madalamad. Laga palju
Austraalia ärimähi lasevad teha puht Austraalia alasid
töid Hongkongis — kus töö on mitu korda odavam
Austraalia omast. Tagajärg on muidugi see, et üks
ja teine tööstus paneb ukseid kinni ja töötajate
arv suureneb iga päev. Paljud ei hooligi sellest, kuna
töötajate alirohke on nii suur, et sellega saab
ära elada. Elukallidus on viimase aastaga suuresti
tõusnud. Just sel nädalal oli parlamendis suur
tüli sellepärast, et meie peaminister, kes on n.ö. härras-
rots läheb Euroopa reisile suure reisilennukiga, mis
tehakse ümber vastavalt tema soovidele. Tema naatjas-
konnas on 50 inimest — nende hulgas peaministri naine
ja tütar. Nende perekonna arst. Kaks julgustuspolitseid,
Kinkide korrasdaja (Giftmaster) jne, jne, Rahvas on
vibane ja isegi oma valitsuse liikmed, kuid peaminister
ei hooli, ei arvestegi nende juhtu. Oma Euroopa reisi
küllastab ka Venemaa — enne seda aga kolm - nelikümmet
tagasi oma isiklikest algatusest, ilma oma valitsusega
nõupidamata teatas nõukogu valitsusele, et Austraalia
tunnistab de facto Balti riikide anneksiooni Venemaa
poolt. Sellest olid so muidugi teadlik. See oli ootomatu
üllatus Balti emigrantide siin. Olgasid demonstratsioonid
üle terve Austraalia. Demonstratsioonidele ilmusid havi-
tavalt rohkesti inimesi, kes vauvalt on olnud näha-
meie rahvuslikele sündmustele. Demonstratsioonide häi-
punktis oli kogunemine Canberra, Austraalia Parla-
menti hoone ette — kes sõimati ja vannuti praegust
valitsust ja peamiselt praegust peaministrit. Kõnlesid
ja lebasid igati tõstada meid opositsiooni juhtivad
parlamendi liikmed ja senatorid. Vaatamata kõrvale
nõudmidele peaminister ei tõlneva välja, et selgitada

oma seisukohast ega võtnud vastu delegatsiooni.
 Demonstratsioonid jätkuvad ka praegu kui Peaminister
 ilmub kuskile kõnelema - nagu hiljuti juhtus era-
 korraline sündmus Brisbanes, Queenslandis. Viimase
 osariigis olid orariigi parlamendi valimised, kus
 väimul olid Liberalid. Tööerakonna kandidaatide
 toetajadens kõneles Federal Peaminister - näal demons-
 treeris üksipäini kohalik Eesti naine rahvusvõlles
 - oli esimeses reas ja hoidis kõrget plakati -
 Austraalia valitsuse seisukohta vastu okupatsioonile
 tamise osas. Töölispartei pooldajad rebisid selle
 plakati Eesti naise käest ära ja tõmbasid puruks.
 Naine korjas tükid ja läks Peaministri juurde ja
 ütles korjas tükid ja läks Peaministri juurde ja
 ütles, et need on tõestajaks
 Teie Balli jõgemise poolt. Peaminister oli ütelnud
 naiseli - you nazi, you dirty bitch. See naine on muide
 usklik ja ei kunagi siinapaistnud varem oma rahvuslikus
 tegevuses. Peaminister on kuskil riigis älnud,
 et ma olen suurte rahvusrühvidega nagu itaallased ja
 kreeklased hakkama saanud aga näputäi baltlasi tule-
 mulle tõrist peavale.

Seoses nende sündmustega on märgata üldist
 rahvusliku tegevuse tõusu. Eksteriitide ja Teeliste
 sündmustele ilmub järele rohkem inimesi ja ka
 rahvuslik tegevus on nagu elavnenud.

His puutub isiklikele elu, siis tõne taevale
 - Tervis on praegu korras. Kogu aasta müüsin
 vähehaaval oma kanakarja ja novembrikuul müüsin
 viimaseid kanaid. Kuna nüüd saab kanaformi
 pidada ainult vastava loaga ja kana ei saa
 rohkem pidada kui sul luba on - siis farmi -
 pidamise loa väärtus on saanud suur. Hinnal
 oleb kana arvu suures järki. Hinnal oli 3200 kana
 lubatud pidada - ja selle loa ma müüsin teisile
 farmerile, kes soovis oma farmi suurendada. Sain
 selle eest päris kena summa ja ma tein juba

ravatsuri Tulle Euroopasse ja ka Sinu kuninga-
maale, kus mul pääl Sinu veel paar head sõpra,
kuid just möödunud nädal tehti mulle ettepanek
tulla sinise Eesti lehe „Meie Kodu“ juurde tööle, Tegel-
toimetajana. See on väike leht, mis võtaks mul
3-4 päeva nädalas - ülejäänud päevad saan
korraldada kodu ümbrust, kuna ma ravatsen oma
farmis ja ma vaikuses edasi elada, ja nii see
ettepanek hakkas mulle meelima. Otsustasin miana
ja proovida seda ala. Tahaks lehe oisu pisut muuta
ja loetavamaks teha jne. jne. Lugesin alles hiljuti
Sinu kirjutist ja üleskutses õpet. Seminari asjus. Mul
oleks sulle üks väike palve - kas sa ei tahaks mind
ühe juhtkrijaga või arutlusega rääkimiseks, mis oleks
kirjutatud ainult „Meie Kodule“? See juhtkiri võiks
olla näitena noortele (18a - ja vanemad) koostööko-
mise vajadusest meie rahvusliku tegevusse jaguluses.
Asi on nimelt nii, et alkohol-eelised lapsed on
üsnä elavalt täienduskooli ümber, suvelaagrites
jne. Kuid hiljem ripuvad laiali valguma ja resten-
desse kaduma. See on üks mõttemõlgutus - kuidas
on mõni teine idee või probleem mõttesse püsima
jäänud - mis tahaks avaldamist - kirjutada sellest.
See oleks heaks toeks mu algava tööle, veelalal.

Paatsin õhtuseid päevamuudiseid televiisorist.
Näidati meie Praministri lahkumist Euroopa reisile.
Lennuväljal oli ilmunud ka televiisori andmetel
ca 400 baltlast rahvariites, kes demonstreerisid
Time rülaträngu vastu konnimaali. Hüütoid kooris
„Do'nt come back.“ Seda andis edasi üks kauban-
duslik raadiojaam. Hiljem A.B.C. (Australian Broadcasting
Commission) raadiojaam, millel on väga tugevalt valitsus-
kontrolli all teatas, et baltlased olid tulnud lennujaama

demonstreerima - ja see oli rõik.

Enn Saluveerilt sain ka ennepühi Tervituskaardi. Ootab mind sinna. Ega ma Euroopa reisi mõtet pole mahamatsnud - kei mitte varem, siis vast 1976 a maailma Eesti päevadega seoses saab see ära teha. Arnold Niitme on tavaliselt väga vara oma jõulukirja teile pannud, kuid see aasta pole kiri veel saabunud. Temal vahetub ka teie teie järele; võibolla on midagi juhtunud.

Mine jõulaja lemmikala - muusika on ikka mind sidunud. Harjutan oma tsellot ja esinen oma rahvuskaastlastele. Viimane esinemine oli mere asunduse, Iihimere Eesti Majas, seltsi 25 aastapäeva tähistamise puhul. Hängisin kolm eesti helitööd - mis väeti hästi vastu. Olen viimasel ajal saanud koolumaalt Eesti helitöid. Need saadab mulle mu klassikend Georg Rinne, koos oma venna Oskariiga, kes oli mu mängukaaslane lapsepõlves Tapal. Saadud helitööde hulgas on ka noorema generatsiooni autorite töid nagu Ed. Kõo - mägi, V. Leemets ja vanimatest orelkunstnik Joh. Jürgenson - jürme, Joh. Aaviku, Mihkel Lüdigi ja töid. Eesti meeldivad on noorte autorite töid, kes on kasutanud meie rahvaarviseid motive. Kenad - armsad lood. Noodid on käsitsi - väga hooliga kirjutatud vana muusikamehe, ka tollomängija hr. Härmipoolt, kes iseseisvuse ajal oli Ugala muusikajuht hiljandis. Tema poeg on Adelaide, Austraalias - suurepärane tenor, laulnud Adelaide Operis ja praegu juhib väälselt Eesti Meeskoori. Olin kord nende kontserdi solistik. Tuleva aasta reiskpaiga on mul kavatsus anda Sydney's ühe Eesti helitööde kontserdi, koos Sydney's asuva eestlasest baritoniga. Näis kuidas see meil korda läheb. Meil peetakse iga aasta Sydney's kolme

Balti rahvuse ühine küünditamispäeva Kontsert-aktus.
Sel aastal eestlased ettekanne osas enimesin oma
klaveritrioga (viul, tello, ja klaver). Esitasin pisut kammer-
muusikat Beethoveni Vaimudetrioo II osaga. See pala
oleks nagu kirjutatud sellepäeva sünnimusele ja mul
õnnestus selle esitamise päris hästi. Selle Trioo viulimängija
on poolakas ja klaverdaja austraallane. Austraalia
eestlaskond on täiesti väene instrumentalistide poolest.
Viulimängijaid pole, klaverimängijaid on paar daami
- kuid need ei armasta enam võtta tulla. Enne Gust
Haavimaa sädela oli Austraalias elukutselisi Eesti muusika-
mehi rohkesti. Täegi nii palju, et need oli Sydney oma
väikse sümfoonia orkester. Need mängijad olnud ena-
mikus Estonia sümfoonia orkestri liikmed, esotas
kontsertmeisteri viulikunstnik Hiideniga, kes val elab üsna
kõrges vanuses. Need muusikamehed tulnud suure
lootusega siia muusikaga kürest rikkaks saada.
Sia ootudes aga algas suur majanduslik kriis 1928
- 30 a. paigu ja muusikamehi ei vajatud. Nii nad
läksid siin laiali meelalal õnne otsima. Ja vanuse
tõttu on nad peagu kõik igavikku kadunud.

Sinu endised õpilased Saarepera juhtid ikka
meie esinduskoori - Austraalia Eesti Meiskoori, ja
Hölder on vist kodus pensionärina - üsna halva
tervisega - mis vist üsna tiheda napsuõotmise tagajärg.
Üldiselt siin enam napsu niipalju ei võeta kui
varem. Inimesed on vanaks jäänud, igal on tegemist
oma tervisega ja se tõttu elatakse vaikselt kodus.

Nii on uudised siin maal ja siinsed in-
imestega. Soovin sulle jätkuvalt suula energiat
mis sul seni on olnud oma armastatud töö-
pöhlul. Väibolla kirjutau sulle mõne aja pärast
jälle - kuidas mul läheb lehe tegemisega.

Soovin sulle ja Su perele rõõmsaid, lumiseid
jõule ja head uut aastat ning rohket tervist
Sinu Peep abikaasaga.